

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA — POLITICA

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director : C. G. DISSESCU

Prim-Redactor : SILIU RĂDULESCU

Consilier la Curtea de Apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RĂDULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

P. Ionescu-Muscel. — *Ministerul Public și Apelul în penal.*

V. G. Șerban. — *Femeile în viața publică.*

Jurisprudența Română. — *Inalta Curte de Casație și Justiție, s. I.* — Retract litigios. — Exercițare. — Proces și contestație.

(Lucia C. Marinescu cu Andrei Matei).

Idem s. III. — Cambie. — Locul plății. — Lipsa debitorului. — Act de protest.

(Ana și Alex. Serghiescu cu B-ca de scont din Ploești).

Curtea de Apel București, s. IV. — Exproprierea pentru cauză de utilitate națională. — Reforma agrară. — Indiviziunii.

(Elisabeta I. Manu și alții cu Mircea Cantacuzino și alții).

Jurisprudența străină. — Desistare. — Desavuarea paternității.

MINISTERIUL PUBLIC ȘI APELUL PENAL

Dacă procurorul poate cere majorarea pedepsei în apelul condamnatului.

În apelul făcut de condamnat, la care condamnare parchetul n'a făcut apel și nici partea civilă n'a făcut apel, sau a făcut, însă și l-a retras, judecata în apel, în nici un caz nu poate mări pedeapsa, decât reprezentantul ministerului public poate cere respingerea apelului condamnatului.

Chestiunea apare din nou soluționată, credem eronat, de Tribunalul Ilfov secția IV. Iată speța:

Judecătoria de ocol condamnase la un an închisoare pe Alexandru Beghereș, acuzat de furt dela stăpân.

În contra acestei cărți de judecată au făcut apel, atât partea civilă cât și inculpatul. Parchetul nu a făcut apel.

Cu ocazia desbaterilor în fața secției a 4-a a Tribunalului, partea civilă a declarat că-și retrage apelul.

În această situație s'a pus chestiunea, dacă parchetul mai poate pune concluziuni, acțiunea publică, în apel, fiind pusă în mișcare de partea civilă iar nu de parchet, care nu făcuse apel.

D-I procuror a susținut dreptul ministerului public de a pune concluziuni, bazat pe considerația că, din moment ce apelul a fost pus în mișcare chiar de partea civilă, el nu mai poate fi la discreția părții civile și parchetul are dreptul la concluziuni, ca și în situația în care ar fi făcut direct apel.

Tribunalul a admis acest punct de vedere și desbătând în fond apelul a respins pe acela al inculpatului, a lăsat teza procurorului și a majorat condamnarea la un an și șase luni închisoare.

Acest caz readuce din nou în discuțiune, dacă ministerul public, nefăcând apel contra unei achitări sau condamnări, poate el cere pedepsirea ori în al 2-lea caz majorarea pedepsei.

În privința apelului sunt trei situațiuni:

1) Când și parchetul a făcut apel, în care caz fără discuțiune procurorul își susține apelul.

2) Când parchetul n'a făcut apel, însă au făcut apeluri condamnatul și partea civilă. — În acest caz, procurorul unește acțiunea civilă cu cea penală și se poate ca, judecata măbind despăgubirea civilă, să mărească și condamnarea, chiar dacă parchetul n'a făcut apel.

3) Când condamnatul singur a făcut apel sau a făcut și partea civilă însă și l-a retras —, înseamnă că e pus în mișcare numai apelul condamnatului.

Din aceste situațiuni ese în relief că, legiuitorul a găsit de cuviință ca fiecare afacere în justiție să fie judecată de două instanțe: instanța de fond și de apel. Ori, cine nu e mulțumit cu soluția dată de instanța de fond, face apel. În cazul citat singur condamnatul n'a fost mulțumit de instanța de fond și prin urmare el, în apel, în cel mai rău caz putea să aibă o aceiaș soluționare, cea dela judecătoria, iar în nici un caz nu putea — în apelul lui — să fie condamnat mai mult, în urma cererii parchetului care nu făcuse apel.

Se poate însă întâmpla ca judecătorii să fi făcut o confuziune, între apel și opoziție.

Apelul, când apare în fața instanței apelative, nu însemnează că judecata dela prima instanță nu mai e în atențiunea judecătorilor, din contră, în apel se critică soluția instanței de fond — a hotărârei (dela judecătoria) sau a sentinței (dela tribunal). În opoziție nu te mai ocupi de hotărârea dată în lipsă, căci e ca și neavenită, procesul judecându-se din nou.

Și, s'au văzut cazuri când, s'au făcut opoziții,

cari judecate au avut ca efect condamnarea și mai mult, a celui care a făcut opoziția. Ei bine, în privința opoziției—în adevăr așa este—judecata n'a socotit ca existentă hotărârea dată în lipsă, judecând complect din nou, dând o pedeapsă mai mare, ori mai mică. Asta în opoziție. Mulți au crezut că, chiar în opoziție nu se poate mări pedeapsa. Aceștia n'aveau dreptate și chiar Curtea de Casație într'un recurs¹⁾, ce l-a judecat, a stabilit că, judecarea opoziției în materie penală, ar putea aduce o condamnare mai mare decât aceea dată în lipsă. Principiul e acesta: în opoziție procesul se judecă din nou și atare într'o opoziție procurorul poate cere foarte bine majorarea pedepsei.

Nu acelaș lucru e însă, când se face apel și numai de către condamnat, apel făcut cu nădejdea de a i se micșora pedeapsa.

Iată pentru ce eronat sec. 4 Trib. Ilfov a admis teoria procurorului și a mărit pedeapsa apelantului condamnat dela 1 an, la un an și jumătate. Ne punem chiar în ipoteza că faptul cerea o pedeapsă mai mare de un an.

În acest ultim caz, parchetul trebuia să facă apel la timp, iar judecătorii să nu treacă ușor peste procedura penală și, mai ales, când mărește pedeapsa.

Prof. Petre Ionescu. Muscel

Doctor în drept dela Universitatea din Roma
Membru coresp. la „*Justizia Penale Italiană*“.

FEMEILE ÎN VIAȚA PUBLICĂ

Problema acordării dreptului de vot și de eligibilitate femeilor, cu alte cuvinte problema admisibilității femeilor în viața publică, capătă la noi o importanță deosebită și merită să fie pusă în discuțiune în special acum cu prilejul punerii în aplicare a noii legi pentru organizarea administrațiunii locale, lege prin care s'a acordat, după cum se știe, dreptul de vot și de eligibilitate unor anumite categorii de femei, în consiliile comunale și județene²⁾,

Trebuie să recunoaștem dela început că, asupra acestei mult discutate probleme, dacă femeile trebuie sau nu trebuie să fie admise a participa la viața publică, părerile diferiților cugetători și oameni politici, au fost și sunt încă foarte împărțite.

După unii, participarea femeilor la viața publică,

1) Venit dela o instanță din Moldova.

2) Art. 375 L. p. org. Ad-ției loc. „In țalegerile pentru județ, comună și sat vor avea dreptul obligator de vot și femeile, cari pe lângă celelalte condițiuni prevăzute în legea de față și în legea electorală pentru Adnarea deputaților și Senat vor îndeplini și una din următoarele condițiuni:

1. Să aibă cunoștințele ciclului inferior secundar, normal sau profesional.

2. Să fie funcționare la stat, județ sau comună.

3. Să fie văduv 3 de războiu.

4. Să fie decorate pentru activitate în timpul războiului.

5. Să fi făcut parte la promulgarea legii din conducerea societăților — cu personalitate juridică — cu scop de revendicări sociale, propagandă culturală sau asistență socială“.

chiar dacă este destul de insistent cerută, nu se justifică cu nimic întrucât democrația deși cere ca la viața publică să participe toate clasele sociale, femeile nealcătuiind o clasă socială distinctă, nu au interese deosebite de apărat și în consecință nu sunt îndreptățite să pretindă drepturi politice.

După alții, femeia trebuie lăsată cât mai departe de orice frământări politice și să continue să rămână, după cum a fost și în trecut, fidela tovarășe a soțului ei și păzitoarea căminului domestic¹⁾.

După alții, în fine, se susține din contra că, față cu complexul împrejurărilor economice și sociale în cari astăzi trăim, femeia nu trebuie să-și limiteze activitatea ei numai în preocupări de ordin pur gospodăresc, ci din contra, folosindu-se de toate mijloacele de cari dispune să muncească și să desvolte o cât mai rodnică activitate în domeniul vieții sociale și politice. „Regula suverană după mine este — a spus H. Marion²⁾ că femeia trebuie admisă liber cu titluri și aptitudini egale, la toate întrebunțările legitime ale activității sale, adică la toate mijloacele pentru a câștiga cinstit existența ei, cari nu pun în primejdie familia și, printr'însa, societatea“.

Declarăm că, în cadrul restrâns al acestui articol nu vom intra în analiza și în discuțiunea acestor diferite concepte, ci ne vom mărgini doar a recunoaște că, înlăturarea femeilor din viața publică pentru a nu se sdruncina prin aceasta bazele solide pe cari trebuie să se sprijine familia și maternitatea este un concept care nu mai corespunde timpului în care trăim și credem că, orice observator imparțial va recunoaște că acordarea drepturilor politice femeilor corespunde unui principiu netăgăduit de dreptate socială.

În țări ca Anglia, Statele-Unite, Polonia, Suedia, etc., dreptul de vot a fost mai de mult acordat femeilor și experiența a dovedit că interesele obștești nu au fost întru nimic atinse, asemenea nu s'au sdruncinat nici bazele familiei.

În principiu credem că puțini vor fi chiar la noi aceia cari să se opună categoric la acordarea dreptului de vot și de eligibilitate femeilor, întrucât, necontestat, acest drept este foarte echitabil.

Totuși, din punct de vedere practic, intrarea femeilor în viața publică, chiar limitat deocamdată în modul în care li s'a acordat acest drept prin noua lege pentru organizarea administrațiunii locale, s'ar mai fi putut amâna la noi, întrucât faptele nu vor întârzia să demonstreze că această reformă, dacă avem în vedere și condițiunile critice în cari s'a acordat la noi votul universal, este propriu zis lipsită de utilitate socială în împrejurările actuale și va influența prea puțin, sau poate chiar de loc conștiința politică a țării.

Vasile C. Șerban
Magistrat

1) George D. Nedelcu, „Femeia și drepturile politice“, *Dreptul*, No. 12 din 1929, pag. 89.

2) H. Marion „Psychologie de la Femme“ pag. 271.

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I a

Audiența dela 24 Septembrie 1929

Președinția D-lui Er. Mandicenschi, consilier

Lucia C. Marinescu cu Andrei Matei

RETRACT LITIGIOS. — EXERCITAREA LUI. — EXISTENȚA UNUI PROCES ȘI A UNEI CONTESTAȚIUNI. — DE CE NATURA TREBUE SĂ FIE CONTESTAȚIUNEA. — ART. 1402 ȘI 1403 C. CIVIL.

Cu toate că legiuitorul prin articolul 1403 c. civil, arată că lucrul se socotește ligitios când asupra fondului există proces sau contestație, prin aceasta nu a înțeles totuși ca pentru a se putea exercita retractul litigios să fie suficient a exista numai proces sau numai contestație, ci a înțeles ca ambele să existe la un loc, adică să fie și proces și contestație; iar contestația pentru a putea determina exercitarea retractului litigios, nu poate fi presupusă ci trebuie să fie făcută în justiție în mod precis și categoric.

No. 2016. — Respins recursul făcut la Lucia Marinescu în centru deciziei cu No. 229/929 a Curții de Apel din Craiova S. I în proces cu Andrei Matei și alții.

Curtea deliberând,

Asupra recursului introdus de Lucia C. Marinescu cu autorizația soțului său C. Marinescu, în contra deciziei cu No. 229 din 1927, dată de Curtea de apel din Craiova s. I, în proces cu Andrei Matei și alții.

Văzând motivul I de casare;

„Greșită interpretare și violarea art. 1402 și 1403 cod. civil, exces de putere“.

Având în vedere decizia atacată cu recurs, din care rezultă că, Nicolae Ilie Bebecovici, macedonean, s'a căsătorit în 1865, în comuna Vevceana, jud. Ohrida, cu Tsveta Sarvalcovici, și din această căsătorie a avut trei copii și anume: pe Fana, căsătorită cu Tănase Avramovici, pe Naumca căsătorită cu Anghel Ivanovici și pe Alexandru; că, în 1873, Nicolae Ilie Bebecovici vine în comuna Bracova cu fiul său Alexandru și în vederea încetățenirii și-a schimbat numele de Nicolae Ilie Bebecovici în acela de Nicolae Eliad; că, cu toate că prima căsătorie nu fusese desfăcută, în 1887 Nicolae Eliad s'a căsătorit în comuna Balta Verde cu văduva Elena Mihai Matei și din această căsătorie a avut doi copii: pe recurenta Lucia căsătorită cu C. Marinescu și pe intimatul Traian Eliad;

Că, în 1918, Nicolae Eliad moare, după ce în 1917 murise și fiul său Alexandru; iar după moartea lui, fiicele sale din prima căsătorie Fana Abramovici și Naumca Ivancovici, vin la Craiova pentru a lua succesiunea tatălui lor; că, aci au găsit pendinte la Trib. Dolj secția I-a, acțiunea intentată de recurenta contra fratelui său Traian Eliad, pen-

tru împărțirea în două a averii rămase pe urma tatălui lor; că, pe baza acestei acțiuni, recurenta ceruse și obținuse prin sentința No. 50 din 1920, înființarea unui sechestru judiciar, în persoana avocatului Ștefan Severin; că, cu ocazia executării acestei sentințe, Fana Abramovici și Naumca Ivancovici au făcut contestație, susținând că ele sunt fiice legitime ale defunctului Nicolae Eliad și au cerut anularea executării sentinței sus-arătate și predarea averii succesorală;

Că, la 2 Iunie 1920, sus-numitele au vândut drepturile lor succesorală intimatului Andrei Matei, care a continuat în locul lor contestația făcută de ele; că, contestațiunea a fost respinsă ca nefondată prin sentința cu No. 187 din 1921, pe motiv că, dacă au vreun drept în succesiunea lui Nicolae Eliad, cele două fiice urmează să și-l valorifice, intervenind în acțiunea de partaj dintre recurentă și fratele său; cum însă această acțiune era deja admisă în principiu și deci orice intervențiune nu mai era posibilă, la 20 Maiu 1921 intimatul Andrei Matei pornește acțiune de partaj contra recurentei și fratelui său Traian Eliad, în urmă reprezentat prin intimatii Crisante Minescu și Petre Tomescu, cărora acesta le-a vândut drepturile sale succesorală; că, în acest proces a mai intervenit și Elena N. Eliad, soția a doua a lui Nicolae Eliad;

Că, această acțiune a fost respinsă în principiu de Tribunalul Dolj Secția II-a, prin jurnalul No. 17767 din 1926, după ce mai întâiu a respins retractul litigios propus de recurentă;

Că, înaintea Curții de apel, recurenta a propus din nou retractul litigios, dar el a fost respins pe motiv că, deși în adevăr prin contestațiunea introdusă la 7 Iunie 1920 contra sentinței prin care se introdusese sechestru judiciar, autoarele intimatului contestau recurentei și fratelui ei orice drept în moștenirea lui Nicolae Eliad, contestarea fondului dreptului pretins de contestatoarele nu s'a făcut dela 17 Marie 1921, după opt luni dela data actelor prin care intimatul Andrei Matei cumpăraseră drepturile succesorală ale contestatoarelor, așa că în aceste condițiuni retractul litigios nu poate fi admis;

Având în vedere că, prin motivul I de casare se susține că instanța de apel a interpretat greșit și violat art. 1402 și 1403 cod. civ. și a comis exces de putere, prin aceea că nu a admis retractul litigios propus de recurentă, cu toate că ar fi fost întrunite toate elementele cerute de lege pentru admiterea lui;

Considerând că legiuitorul, după ce, prin art. 1402 cod. civ. indică condițiunile în care se poate exercita retractul litigios, prevede prin art. 1403 că, lucrul se socotește litigios când există proces sau contestațiune asupra fondului dreptului;

Că, este constant în drept că, prin cuvintele „proces sau contestațiune“, legiuitorul nu a înțeles să pretindă pentru exercitarea retractului litigios existența sau a unui proces sau a unei contesta-

jiuni, ci le-a înțeles pe ambele la un loc, adică „proces și contestațiune“;

Că, prin urmare, pentru ca, în speță, recurenta să fi putut propune retractul litigios, era necesar ca în momentul cesiunii către intimatul Andrei Matei a drepturilor sursorilor Fana Avramovici și Naumca Ivancovici, să fi existat, referitor la dreptul cedat, o pretenție potrivnică formulată în justiție și contestată de titularul dreptului, adică, în speță, de recurentă;

Considerând că, este stabilit și necontestat de părți, că, la data de 2 Iulie 1920, când surorile Fana Avramovici și Naumca Ivanovici au vândut dreptul lor intimatului Andrei Matei, era pendinte asupra însuși fondului dreptului, un proces intentat la 7 Iulie 1920, de sus-numitele surori în contra recurteii, așa că, prima condiție cerută de lege pentru exercițiul retractului litigios este îndeplinită.

Având în vedere că, nu este întrunită și a doua cerință a legii, anume că, dreptul respectiv să fie contestat de recurentă; căci, o asemenea contestare nu poate fi presupusă, ci trebuie să fie făcută în justiție în mod precis și categoric; ori, în speță, din constatările suverane ale instanței de apel, rezultă că, deși surorile sus-numite au intentat proces în contra recurteii, referitor la fondul dreptului în litigiu la 7 Iunie 1920, din partea recurteii nu s'a contestat dreptul pretins de aceste surori decât la 17 Mai 1921, deci, cu mult înainte de data de 2 Iulie, când a avut loc vânzarea dreptului, așa că, la data vânzării, dreptul nefiind contestat, vânzarea se putea face fără a mai fi posibilă exercitarea retractului litigios.

Că, așa fiind, Curtea de apel a făcut o bună aplicare a art. 1402 și 1403 cod. civil și nu a comis exces de putere când a decis că, în cazul de față retractul litigios nu a putut fi propus de recurent, așa că primul motiv de casare devine nefondat.

Că, întrucât, apoi, recurenta a renunțat la motivul II de casare, recursul devine nefondat și urmează a fi respins, ca atare.

Pentru aceste motive, respinge.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III.

Audiența de la 4 Decembrie 1929

Președinția d-lui Oscar N. Nicolescu, prim-președinte
Ana Serghicescu și Alex. Serghicescu cu B-ca de scont din Ploești

CAMBIE.—PROTEST.—LIPSA DEBITORULUI DE LA LOCUL PLĂȚEI.— ÎN CE MOD TREBUE CONSTATATĂ ACEASTĂ LIPSĂ. — ART. 327 ȘI 328 C. COM.

Constatarea în actul de protest, a lipsei debitorului de la locul plății, poate fi făcută în ori ce termeni din cari să rezulte fără dificultate că agentul judecătoresc transportându-se la locul indicat pentru plată, n'a gă-

sit acolo pe debitor și a fost deci în imposibilitate de a-i adresa somațiunea prescrisă de lege, de oare-ce legea nu prescrie anume termeni sacramentali pentru această constatare în actul de protest.

No. 1688. — Respins, după divergență, ca nefondat recursul făcut de către Ana Serghiescu și Alexandru Serghiescu în contra deciziei cu No. 133/928 a Curții de Apel din București Secțiunea III în proces cu Banca de Credit din Ploești.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare, prin care recurenții susțin că „Curtea de apel, numai prin denaturarea actului de protest și violarea art. 327 și 328 cod. com., a putut considera ca o constatare a lipsei debitorilor dela locul plății mențiunea portărelului că a găsit la sediul Băncii de credit Ploești, loc indicat pentru facerea protestului, pe funcționarul Gică Georgescu, care i-a comunicat că debitorii nu s'au prezentat să achite suma din cambie“.

Considerând că legea nu prescrie anume termeni sacramentali pentru constatarea, în actul de protest, a lipsei debitorului dela locul plății; că, prin urmare, această constatare poate fi făcută în orice termeni din care să reeasă fără dificultate, că agentul judecătoresc, transportându-se la locul indicat pentru plată, n'a găsit acolo pe debitor și deci a fost în imposibilitate de a-i adresa somațiunea prescrisă de lege;

Că, astfel fiind, urmează că, în speță, constatarea portărelului că, s'a prezentat la Banca arătată în cambie ca loc de plată și că a găsit acolo pe un anume funcționar al Băncii, care i-a comunicat că debitorii nu s'au prezentat... etc., a putut fi interpretată de Curtea de fond ca o constatare a lipsei debitorului dela locul plății, fără ca prin aceasta să violeze citatele texte de lege, care după cum s'a arătat, nu prevăd formule sacramentale, și nici să denatureze vreun termen al actului de protest, din care să reeasă în adevăr, în mod clar și neîndoelnic situația de fapt contrarie, adică prezența debitorilor la locul plății;

Că, întrucât interpretarea actelor în general este o chestiune de fapt, de atributul, în ultim resort, al instanțelor de fond, motivul de casare nu are nici un temei și deci recursul urmează a se respinge ca atare;

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. IV-a

Audiența dela 21 Decembrie 1929

Președinția D-lui G. T. Ionescu, consilier.

Elisabeta I. Manu și alții cu Mircea Cantacuzino și alții

EXPROPRIERE PENTRU UTILITATE NAȚIONALĂ. — REFORMA AGRARĂ. — MOȘII STĂPÂNITE ÎN INDIVIZIUNE. — CONSIDERAREA LOR CA DIVIZATE ÎN VEDEREA STABILIRII COTEI DE EXPROPRIERE. — ART. 728 ȘI 741 COD. CIVIL. — ART. 5 DIN LEGEA PENTRU REFORMA AGRARĂ.

Când legiuitorul prin art. 5 din legea agrară a dispus că moșiile stăpânite în indi-

viziune sunt considerate ca divizate în ceea ce privește cota de expropriere, a creiat o ficțiune numai în scop de a stabili porțiunea de expropriat și nu a înțeles cătuși de puțin să modifice raporturile de drept privat rezultate din succesiunile deschise pentru porțiunile din moștile stăpânite în indiviziune și rămase dela expropriere.

No. 661. — Admise în parte apelurile făcută de către Elisabeta I. Manu și Maria Ella Cantacuzino în contra sentinței cu No. 684/928 a Trib. Ilfov S. I în proces cu Mircea Cantacuzino și alții.

S'au ascultat d-nii avocați C. Stoianovici pentru Ella Cantacuzino; Haliski pentru Elisabeta I Manu; Gh. Tașcă pentru Mircea Cantacuzino, Despina Cantacuzino și Maria Florica Davila; N. Papadat pentru General Cantacuzino; C. Stoicescu pentru Șerban Cantacuzino.

Curtea,

Văzând că, prin petițiunile înregistrate la No. 32496, 33710 din 1928 și 46038 din 1929, Elisabeta Manu, cu autorizația soțului Ion G. Manu, Mircea Cantacuzino, Despina Cantacuzino, Maria Romanescu fostă Davila, cu autorizația soțului Charles Radu Romanescu, cât și N. Filitti, tutorele ad-hoc al interzisei Maria Ella Cantacuzino, au declarat apel în contra sentinței civile No. 684 din 17 Maiu 1928, a Tribunalului Ilfov, Secția I-a civ. corc., prin care s'au admis acțiunile intentate cu petițiunile înregistrate la No. 17654 din 1927 și 7045 din 1928, s'a ordonat eșirea din indiviziune asupra averii rămase pe urma defunctului Ion G. Cantacuzino, compusă din moșia Frățești-Vlașca, cu inexpropriabilul și cu renta de expropriere și s'a dispus ca această avere să fie împărțită în nouă părți egale între cei nouă moștenitori.

Văzând că, prin acțiunea intentată, Generalul G. Cantacuzino, Ioana Cantacuzino, Ion I. Cantacuzino, Mircea Cantacuzino, Despina Cantacuzino, Șerban Cantacuzino și Maria Florica Davila, azi Romanescu, au chemat în judecată pe Elisabeta Manu cu autorizația soțului Ion G. Manu și pe interzise Maria Ella Cantacuzino, pentru împărțirea în nouă părți egale a averii de mai sus.

Că, la această acțiune, Elisabeta Manu a introdus suplimentul de acțiune prin care precizează că moșia Frățești se compune din: teren cultivabil în suprafață de 1131 ha. conac, grădină, acarete cu loc împrejmuit, moara cu circa 6 ha., teren, arman, piatrării, boltă cinac și padina dela Stoenesti. Deasemenea urmează a se împărți și bonurile de expropriere ce au mai rămas.

Prin suplimentul de acțiune se cere:

1) Să se deducă din terenul arabil al moșiei Frățești câte 100 ha., ca reprezentând părțile cuvenite Elisabetei Manu și interzisei Maria Ella Cantacuzino din moșia Câmpulungeanca, părți fixate prin coordonarea admisă de comitetul agrar, în moșia Frățești.

2) Să se restabilească, cu această ocaziune, cotele

rezultate din sentința civilă No. 663 din 1923, a Tribunalului Râmnicu-Sărat de 3/4 pentru Elisabeta Manu și de 1/4 pentru interzisa Maria Ella Cantacuzino, — și

3) Să se împartă restul moșiei în părți egale, urmând a se avea în vedere, în ce privește trupul arabil de 1131 ha., fixat de comitetul agrar, cotele atribuite fiecărui comostenitor și a se completa părțile celor cu cote mai mici, printr'o întindere de egală valoare, sau, în caz de neajungere, prin valoarea corespunzătoare în bani, rezultată din împărțirea sau din vânzarea celorlalte trupuri neexpropriabile.

Văzând actele dosarului, sentința de mai sus, sentința civilă No. 542 din 13 Octombrie 1914 a Tribunalului Ilfov Secția II-a c. c., deciziunea No. 131 din 1915, a Curții de apel din București S. III-a, susținerile orale și scrise ale părților, concluziunile d-lui procuror-general, cât și motivele de drept și de fapt din sentința apelată.

Considerând că, din toate acestea, se constată că Elisabeta Manu, Maria Ella Cantacuzino, Ion Cantacuzino și Șerban Cantacuzino, sunt fiii defunctului Ion G. Cantacuzino și ai Zoci Vartiade, decedată în 1907.

Că, Generalul G. Cantacuzino, Ioana Cantacuzino, Maria Florica Romanescu, Mircea Cantacuzino și Despina Cantacuzino, sunt fiii aceluiaș defunct, dar dintr'o altă căsătorie.

Prin urmare, cei din prima căsătorie cu cei din a doua căsătorie sunt frați consanguini, și vin la succesiunea defunctului lor tată, potrivit art. 674 din cod. civ. în părți egale.

Că, deci, moșia Frățești, rămasă dela Ion G. Cantacuzino, urmează a se împărți în nouă părți egale, ținându-se însă seamă și de situațiunea de mai jos, creiată prin expropriările efectuate, cât și prin coordonările admise de comitetul agrar.

Văzând că, din sentința civilă No. 542 din 1914 a Tribunalului Ilfov, secția II-a c. c., se constată că, părțile s'au mai judecat pentru împărțirea averii rămasă dela Ion G. Cantacuzino.

Că, Tribunalul, admițând în principiu acțiunea de eșire din indiviziune asupra acestei averi, a fixat, prin sentința de mai sus, atât masa succesorală, cât și numărul moștenitorilor, masa succesorală compunându-se din imobile, vie și din două moșii: Cornu și Frățești.

Că, din toată această avere numai moșia Frățești, redusă prin cele două exproprieri la 900 ha., teren cultivabil, a mai rămas de împărțit.

Văzând că, defuncta Zoe Vartiade, a lăsat ca avere, moșia Câmpulungeanca, din Râmnicu-Sărat, ce urmează a se împărți conform citatului text de lege, în părți egale, între cei patru fii ai acesteia.

Că, Elisabeta Manu, cumpărând părțile lui Șerban și Ion Cantacuzino, după cum se constată din actele aut. la No. 3714 și 10750 din 1908 de Tribunalul Ilfov secția notariat, partea ei din moșia

Câmpulungeanca a devenit prin aceasta de 3/4, iar a interzisei Maria Ella Cantacuzino de 1/4.

Că, și asupra acestei averi părțile s'au mai judecat, dar după exproprierea făcută.

În adevăr, o altă acțiune intentată la 24 Ianuarie 1921, de către Elisabeta Manu, în contra surorii sale Maria Ella Cantacuzino, este admisă în principiu de Tribunalul Râmnicu-Sărat, prin sentința civilă No. 663 din 14 Decembrie 1923, rămasă definitivă, prin care se ordonă eșirea din indiviziune și se dispune ca moșia Câmpulungeanca să fie împărțită în patru părți egale, recunoscându-se părților din proces și proporția de mai sus.

Că, ulterior, Elisabeta Manu și Maria Ella Cantacuzino, au cerut comitetului agrar coordonarea lucrărilor de expropriere, referitoare la moșiile Câmpulungeanca și Frățești.

Că, în urma acestei cereri, comitetul agrar, prin deciziunea No. 385 din 1925, expropriind întregul teren cultivabil al moșiei Câmpulungeanca, în afară de 30 hectare rezervate pășunatului vitelor, fixează cotele convenite celor două coproprietare din moșia Câmpulungeanca în moșia Frățești, recunoscându-le astfel, prin comasare, împreună cu partea convenită în moșia Frățești, dela defunctul lor tată, câte două sute hectare în total, pentru fiecare din ele.

Că, prin aceiași deciziune, comitetul agrar, a mai constatat că este locul la coordonare și pentru Mircea Cantacuzino, Despina Cantacuzino și Maria Florica Davila, azi Romanescu, în moșiile Comu-Prahova și Frățești-Vlașca, recunoscând acestor trei coproprietari o cotă totală de 925 hectare în afară de 100 hectare, rezervate în moșia Cornu, pentru pășunatul vitelor; cele 925 ha., fiind lăsate: 594, în moșia Cornu iar 331 în moșia Frățești.

Că, din cele expuse, rezultă că, moșia Frățești are ca teren cultivabil 1131 ha., care se compune astfel:

1) 900 ha., rămase din cele două exproprieri, ce urmează a se împărți în nouă părți egale între cei 9 moștenitori ai defunctului G. Cantacuzino.

2) 200 ha., reprezentând părțile Elisabetei Manu și Mariei Ella Cantacuzino, din moșia Câmpulungeanca, rămasă dela defuncta lor mamă Zoe Vartiade, părți fixate și comasate prin coordonare, în moșia Frățești.

3) 31 ha., rezultate în coordonarea admisă pentru Despina Cantacuzino, Maria Florica Romanescu și Mircea Cantacuzino.

Văzând că, prima instanță, prin sentința apelată, admitând acțiunile intentate, a ordonat eșirea din indiviziune și a dispus împărțirea a 931 ha., din moșia Frățești, cu inexpropriabilul și cu renta de expropriere între cei nouă moștenitori ai defunctului Ion G. Cantacuzino, lăsând ca cele două sute ha., derivate din succesiunea defunctei Zoe Vartiade, să fie împărțite ulterior între Elisabeta Manu și Maria Ella Cantacuzino, conform sentinței civile cu No. 663 din 1923, a Tribunalului Râmnicul-Sărat.

Văzând că, Elisabeta Manu cât și Maria Ella Cantacuzino, au cerut ca și această parte de moșie să fie divizată deodată cu restul moșiei.

Că, după cum s'a arătat, moșia Câmpulungeanca a fost expropriată în întregime, iar cotele convenite Elisabetei Manu și Mariei Ella Cantacuzino, din această moșie, au fost fixate prin coordonarea admisă, în terenul expropriat al moșiei Frățești; coordonarea survenind după ce se lăsase celor 9 moștenitori ai defunctului Ion G. Cantacuzino, câte a 1/9 parte din moșie.

Că, deci, operațiunea comasării, nu apare decât ca efect al schimbului de pământ, intervenit între Stat și cele două coproprietare, expropriate din moșia Câmpulungeanca, rămasă dela defuncta lor mamă, Zoe Vartiade.

Că, deși este vorba de două succesiuni, în care cele două coproprietare au drepturi bine stabilite, totuși din cauza comasării făcute ne aflăm în fața unui bun determinat, stăpânit în indiviziune, care urmează a fi împărțit deodată între toți coproprietarii în raport cu drepturile lor.

Că, așa fiind, motivul invocat este întemeiat și urmează a se fixa partea convenită fiecărui coproprietar în moșia Frățești.

Văzând că, renta de expropriere, inexpropriabilul cât și cele 900 ha., urmează a fi împărțite în nouă părți egale între moștenitorii defunctului Ion Gh. Cantacuzino.

Că, în ceea ce privește cele 31 ha., comasate în moșia Frățești, apelanții Mircea Cantacuzino, Despina Cantacuzino și Maria Florica Romanescu, susțin că, nu pot fi împărțite în nouă părți, cum a hotărât tribunalul pentru că le aparține în proprietate, fiindu-le date de Stat, din partea expropriată a moșiei Frățești, spre complectarea cotei altei moșii — Cornu, — pe care au cumpărat-o cu situațiunea ei juridică și economică.

Văzând că, din actele dosarului se constată că, din moșia Cornu, vândută la licitație, pentru eșire din indiviziune, nu s'a expropriat nimic, suprafața ei, înainte ca și după expropriere, fiind aceeași de 694 ha.

Că, la 23 Feb. 1921, când cei trei comoștenitori, au cumpărat moșia la licitație, cele 31 ha., nu erau încă dobândite, dispoziția din legea agrară survenind cu mult mai târziu, — 17 Iulie 1921 — deci, moșia Cornu s'a cumpărat în suprafața arătată mai sus.

Că, ulterior, comitetul agrar, admitând coordonarea lucrărilor de expropriere ale moșiilor Frățești și Cornu, lasă celor trei comoștenitori, în suprafața ei totală, moșia Cornu, fostă tot a succesiunii I. G. Cantacuzino, mai dându-le în moșia Frățești, încă 31 ha., peste cele 100 ha., convenite fiecăruia din ei.

Că, pentru a ajunge la această soluțiune, comitetul agrar s'a întemeiat pe dispozițiunile art. 10

din legea agrară, constatând că moșia Cornu a avut un inventar bogat.

Prin urmare, atribuirea celor 31 ha., se datorește calității pe care o avea moșia Cornu — inventar bogat — la 1 Februarie 1921, dată fixată de legiuitor, când era stăpânită în indiviziune de cei nouă moștenitori, deci cota de 31 ha., având drept cauză o condițiune specială a succesiunii, revine tuturilor comostenitorilor, peste cota lăsată lor după expropriere, în moșia Frățești.

Că, pentru considerațiunile expuse, Curtea adoptând și motivele din sentința apelată, urmează a respinge ca neîntemeiate apelurile declarate de către Mircea Cantacuzino, Despina Cantacuzino și Maria Florica Romanescu și a menține la împărțea cele 31 ha.

Văzând că, Elisabeta Manu susține că cele două sute ha., rămase din moșia Câmpulungeanca, comasate după cum s'a arătat, în moșia Frățești, urmează a fi împărțite în proporția de 3/4 pentru d-sa și 1/4 pentru Maria Ella Cantacuzino.

Văzând că, prin sentința civilă No. 663 din 1923, rămasă definitivă, Tribunalul Râmnicu-Sărat a recunoscut celor două coproprietare proporția de mai sus.

Că, însă, în urmă comitetul agrar coordonând lucrările de expropriere, fixează pentru Elisabeta Manu și Maria Ella Cantacuzino, câte două sute ha., în moșia Frățești, în total 400 ha.

Că, din deciziunea de coordonare se constată că, această suprafață reprezintă câte 100 ha., partea cuvenită dela defunctul lor tată în moșia Frățești, și câte 100 ha. din moșia Câmpulungeanca.

Văzând că, Maria Ella Cantacuzino, pretinde că partajul celor două sute ha., provenite din moșia Câmpulungeanca, să se facă pe din două, astfel cum a hotărât comitetul agrar, iar nu cum cere Elisabeta Manu, prin urmare, urmează a se ști, dacă legiuitorul agrar a modificat sau nu drepturile părților rezultate din succesiunile deschise.

Văzând art. 5 din legea pentru reforma agrară din vechiul regat.

Considerând că, potrivit acestui text de lege, moșiile stăpânite în indiviziune sunt considerate ca divizate în ceea ce privește cota de expropriere.

Că, dar, legiuitorul agrar a admis o ficțiune pentru considerațiuni de utilitate, prin aceea că, a presupus ca împărțite proprietățile stăpânite încă în indiviziune, ficțiune cu atât mai explicabilă, cu cât ceea ce interesa pe legiuitor, era împroprietărea țăranilor, adică cota parte de expropriat, în cazul când moșiile erau stăpânite în indiviziune.

Că, așa fiind, ficțiunea creată avea să servească numai la stabilirea porțiunii de expropriat, iar nu și la împărțirea în fapt, între coindivizori, a terenului rămas.

Că, de îndată ce cota de expropriere s'a cunoscut, legiuitorul a considerat apoi, moșia ca ne-

divizată, pentru ca alegerea părții expropriate să se facă din întreaga suprafață cultivabilă.

Că, deci, o altă necesitate intervine, aceea a comasării care face ca ficțiunea de mai sus să înceteze nemai prezentând nici o utilitate.

Că, rezultă din cele expuse, că legiuitorul agrar n'a înțeles câtuși de puțin să modifice raporturile de drept privat, rezultate din succesiunile deschise, pentru porțiunile din moșiile stăpânite în indiviziune și rămase dela expropriere.

Că, este constant că atunci când obiectul dispăre prin caz fortuit, sau forță majoră, el dispăre la proprietar.

Că, dacă sunt mai mulți proprietari, este evident că pierderea se repartizează în raport cu drepturile lor.

Că, exproprierea făcându-se prin echivalent, urmează ca pentru considerațiunile expuse, ceea ce s'a obținut, cu inexpropriabilul și cu ceea ce a rămas din expropriere, să formeze un tot, reprezentând moșia expropriată și să se aducă la masa de împărțit, aplicându-se dispozițiunile din cod. civ., și restabilindu-se astfel egalitatea dintre comostenitori.

Că, hotărârile date în materie de expropriere, constituie autoritate de lucru judecat, numai în ceea ce privește exproprierea.

Că, în cazul de față, drepturile Elisabetei Manu și Maria Ella Cantacuzino, erau definitiv fixate prin sentința de mai sus, care însă nu s'a executat prin partajarea în fapt.

Că, așa fiind, urmează a se recunoaște Elisabetei Manu, cota de 3/4 din cele două sute ha., teren cultivabil, iar Mariei Ella Cantacuzino, de 1/4.

Văzând că Elisabeta Manu a cerut egalizarea prin echivalent a loturilor fixate de comitetul agrar pentru Maria Ella Cantacuzino, Despina Cantacuzino, Mircea Cantacuzino și Maria Florica Romanescu, fie prin bonuri de expropriere, prin neexpropriabilul său în caz de neajungere printr'o sultă în bani.

Văzând că, părțile nu și-au dat consimțământul la cererea făcută și neexistând acordul de voință, nici Curtea nu poate admite cererea.

Văzând că, interzisa Maria Ella Cantacuzino a mai susținut, prin reprezentantul ei, că, terenul cultivabil al moșiei — partea rămasă dela defunctul I. G. Cantacuzino, trebuie împărțită în șase părți, cu excluderea celor trei comostenitori cari au devenit proprietari exclusivi ai moșiei Cornu, cărora să li se completeze lotul cuvenit din întreaga succesiune în numerar, pentru satisfacerea dispozițiunilor înscrise în art. 741 și urm. cod. civ.

Că, în al doilea rând, se mai cere anularea partajului intervenit, cum și a vânzării prin licitație publică, referitoare la moșia Cornu, pe motiv că nu s'a respectat dispozițiunile art. 728 și urm. din cod. civ., prin aceea că, s'a achitat de tribunal, câte ceva din sumele rezultate din vânzare, fără ca ju-

dele-comisar să fi făcut toate operațiunile, mai ales că este vorba și de o interzisă.

Văzând că, moșia Cornu, fiind scoasă în vânzare prin licitație publică, pentru eșire din indiviziune, s'a adjudecat asupra a trei comoștenitori.

Că, prin această operațiune juridică, părțile n'au mai rămas în indiviziune asupra bunului vândut și deci nu mai pot invoca încă odată dispozițiunile art. 741 din codul civil.

Toate pretențiunile ce s'ar mai ivi urmează a se exercita asupra prețului rezultat, deoarece bunul vândut a eșit din patrimoniul succesiunii.

Că, astfel fiind, motivul invocat este neintemeiat.

Văzând că, cei trei adjudecatari au cerut respingerea celui de al doilea motiv ca constituind o cerere nouă făcută pentru prima oară în apel.

Că, potrivit art. 327 din proc. civilă nu se poate face în apel nici o cerere care nu s'a făcut la prima instanță, afară numai de compensații sau cereri cari servesc ca mijloace de apărare, la acțiunea principală.

Că, deasemenea, nu se va putea schimba în apel nici cauza, nici obiectul pricinei și nici calitatea părților.

Văzând că, este de principiu, că în apel nu se poate examina decât ceea ce s'a făcut la prima instanță, altfel s'ar procura unei părți mijlocul de a lipsi partea adversă de beneficiul celor două grade de jurisdicțiune.

Văzând că, prin motivul invocat, se cere anularea unei vânzări făcute prin licitație publică, înaintea trib. de notariat, încă din 1921, deci, se schimbă și obiectul și cauza pricinei;

Obiectul pricinei fiind împărțirea unui bun determinat, pe când prin noile motive obiectul devine cu totul altul: anularea unui partaj.

În consecință, și acest al doilea motiv urmează a fi înlăturat.

Că, statuând asupra apelurilor declarate în modul mai sus arătat, Curtea urmează a ordona eșirea din indiviziune, și a dispune împărțirea averii în modul următor:

General Gh. Cantacuzino, Ioan Gh. Cantacuzino, Șerban Cantacuzino, Ioana Cantacuzino, Maria Florica Davila, astăzi Romanescu, Mircea Cantacuzino și Despina Cantacuzino, vor lua câte 103 ha. și 4444 m. p. teren cultivabil.

Elisabeta Manu va lua 253 ha. și 4444 m. p. teren cultivabil, Maria Ella Cantacuzino va lua 153 ha. și 4444 m. p. teren cultivabil.

Din inexprpropriabil, cum și din renta sus arătată vor lua fiecare din acești nouă comoștenitori, câte a noua parte.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier M. Trandafirescu, reformează în parte sentința apelată.

Semnați: G. T. Ionescu, M. Trandafirescu, S. Rădulescu.

JURISPRUDENȚA STREINĂ

DEZISTARE. — *Dezavuarea paternității. — Nevalabilitatea dezistării.*

Atunci când este vorba de o acțiune privitoare la starea și capacitatea persoanelor, ca o instanță de dezarmarea paternității, nu poate fi dezistare și achiesare valabile.

(C. Apel Montpellier, 31 Mai 1928. — *Réc. des Sommaires*, 1928, No. 111 la pag. 815 Vembre).

NOTA. — Chestiunea soluționată de C. Apel din Montpellier este controversată: autori ca *Beriat de Saint Prix* (Cours de Procédure Civile, tome I-er pag. 367) *Thomine Desmazures* (Commentaires sur le Code de Proc. civile, tome I-er pag. 618), iar la noi *Tocilescu* (Partea 3-a, Proc. civilă propriu zisă pag. 578) au susținut că nu se poate dezista dela un proces în care ordinea publică este interesată, de ex. un proces de stare personală, de stare de copii legitim sau natural. În același senz și jurisprudența; astfel în materie de interdicție desistarea reclamantului nu îl privează de dreptul de a face o cerere nouă (C. Apel Lyon 14 juillet 1853. *Dalloz P.* 54.3.35 : C. Apel Nancy 15 juin 1865, *Dalloz P.* 66. 2. 142; *Ambry et Rau* I pav. 124 pag. 791 cd. V-ème); acela contra căruia interdicția a fost pronunțată, nu se poate dezista dela apelul pe care l-ar fi făcut (C. Apel Lyon 24 juillet 1872 *Sirey* 73. 2, 40 C. Apel Caen Maier 18 514, *Sivey* 1902 2, 89 *Chauveau sur Carré*, Cours de Proc. Civile et Commerciale, tome VI-ème, 2-ème partie, 3031 bis pag. 785, *Demolombe* VIII, 474; *Aubri et Rau*, op. și loco cit. pag. 790). În această ultimă chestiune s'a pronunțat însă contra C. Apel Bordeaux, 5 juillet 1829 (*Sirey* 29. 2. 298). C. Apel Agen a declarat la 16 fevr. 1853 că se poate în mod valabil dezista dela apelul unei hotărâri de separațiune de corp. C. Apel Colmar a statuat în același senz la 26 Ian. 1854 *Curtea de Casațiune* a sancționat această jurisprudență printr'o decizie dela 11 Mai 1853 (*Chauveau sur Carré* op. cit. Supplément par Dutruc, tome VII-ème, 1-er vol. 7 pag. 563). Nu vom insista însă a urmări mersul jurisprudenței în materie de dezistare la cererile de divorț sau separațiune de corp și ne mărginim a trimete la *Garsonnet et César Bur* (tome III-ème, 2-ème partie, vol. II) care prezintă chestiunea foarte pe larg și sistematic.

Revenind la controversa în doctrină trebuie să expunem și părerea lui *Glasson et Tissier*, care ni se pare cea mai justă și mai juridică. După acești autori dezistarea n'are efect dacă tinde a crea o situațiune pe care tribunalele singure pot s'o stabilească și care n'ar putea depinde de voința singură a părților interesate (*Glasson et Tissier*, II No. 565 pag. 610 éd. III-ème). D. Victor Cădere, care a produs la noi cea mai nouă lucrare de procedură civilă, spune: „Sunt unele procese, în care dezistarea nu este posibilă, cum ar fi anularea unei căsătorii și în genere acele procese cari ating ordinea publică sau în legătură cu apărarea domeniului public“ (*V. Cădere* „Tratat de Procedură Civilă“ No. 361 ed. 1928). După eum vedem d-saeste în senzul părerei lui *Tocilescu* și a vechilor autori francezi sus citați și în spiritul deciziunii ce adnotăm.

D. COTRUTZ

Judecător de Ocol. Președinte